

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Західноукраїнського
національного університету
Микола ДИВАК

_____ 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кульчицького Володимира Руслановича на тему «Психологічні особливості становлення християнської моральності студентської молоді», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія

Витяг

із протоколу засідання фахового семінару кафедри психології та соціальної роботи від 9 червня 2026 р., протокол № 12

ПРИСУТНІ:

завідувач кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор **Гірняк А.Н.**, професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор **Фурман А.В.**, професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор **Фурман О.Є.**, професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор **Шандрук С.К.**, професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор **Буняк Н.А.**, професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор **Хазратова Н.В.** (онлайн), професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор педагогічних наук, професор **Парфанович І.І.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Бригадир М.Б.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Гірняк Г.С.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Надвинична Т.Л.**, доцент кафедри

психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук **Ятищук А.А.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук **Притула О.А.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Мудрак М.А.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Бугерко Я.М.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Шаюк О.Я.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат філологічних наук, доцент **Задорожна О.М.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат філософських наук, доцент **Рудакевич О.М.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент **Шафранський В.В.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент **Кричківська О.В.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент **Ященко Е.М.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат соціологічних наук **Біскуп В.С.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент **Крупник З.І.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, кандидат медичних наук **Пришляк В.І.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат економічних наук, доцент **Миколюк С.М.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат економічних наук, доцент **Підгурська І.А.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент **Сеник А.М.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Липка А.О.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Суходоля Ю.О.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Антошків А.В.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Парфанович А. Я.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Шеремета С. Р.**, викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Дикий Я.О.**, викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Лазарук А.Ф.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи **Підгурська М.В.**, викладач кафедри психології та соціальної роботи **Миколюк Ю.М.**,

викладач кафедри психології та соціальної роботи **Шаюк Я.О.**, викладач кафедри психології та соціальної роботи **Вальчишин О.С.** старший лаборант **Хомяк К.Г.**

ВІДСУТНІ: старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Крижановська А.В.**, старший лаборант **Москаль Г.Я.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат юридичних наук **Романадзе Л.Д.**, доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат юридичних наук, доцент **Яремко О.М.**, старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії **Грішин Е.О.**

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення кваліфікаційної роботи Кульчицького Володимира Руслановича на тему «Психологічні особливості становлення християнської моральності студентської молоді», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія, щодо її рекомендації до захисту.

СЛУХАЛИ:

1. Доповідь дисертанта Кульчицького Володимира Руслановича за темою кваліфікаційної роботи «Психологічні особливості становлення християнської моральності студентської молоді», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія.

Кульчицький Володимир Русланович доповів про основні положення кваліфікаційної роботи, наукову новизну та найбільш значущі теоретичні і практичні результати дослідження, які виносяться на захист.

2. Учасниками засідання фахового семінару кафедри здобувачу Кульчицькому Володимиру Руслановичу були поставлені такі запитання:

**Професор психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук
Фурман А.В.**

1. Чому Ви розглядаєте християнську моральність як психологічний феномен, а не винятково як релігієзнавчу чи богословську категорію?

2. У чому полягає авторська концепція християнської моральності, запропонована саме Вами?

Професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор Шандрук С.К.

1. Чому Ви використовуєте поняття «християнська моральність», а не ширше поняття «духовно-моральний розвиток особистості»?

2. У чому полягає психологічна специфіка християнської моральності порівняно із загальнолюдською моральністю?

Професор кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, професор Буняк Н.А.

1. Чим авторська методика «Рівень сформованості християнської моральності» відрізняється від уже існуючих психодіагностичних інструментів?

2. Яким чином здійснювалася перевірка валідності та надійності авторської методики?

Доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук Бугерко Я.М.

1. Чому до структурно-функціональної моделі були включені саме емпатія, моральна рефлексія, релігійна ідентичність та моральна саморегуляція?

2. Які перспективи подальших досліджень Ви вбачаєте у вивченні християнської моральності?

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук Гіряк А.Н.

1. Які підстави Ви маєте стверджувати, що релігійна ідентичність є чинником, а не лише супутнім явищем християнської моральності?

2. Чи можна застосовувати Вашу програму розвитку християнської моральності до студентів інших конфесій або нерелігійної молоді?

На усі поставлені запитання здобувачем було надано вичерпну відповідь.

3. ВИСНОВОК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА:

кандидат психологічних наук, доцент Мудрак Марія Афанасіївна (науковий керівник) зазначила, що здобувачем Кульчицьким Володимиром Руслановичем повністю виконано освітньо-наукову програму за третім (освітньо-науковим) рівнем на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія, що підтверджено академічною довідкою аспірантури.

Кваліфікаційна робота є самостійно виконаним, завершеним науковим дослідженням, що відповідає затвердженій вченою радою темі та поставленій меті, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогами структуру: анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел і додатки, містить наукові положення, що відображають наукову новизну та практичне значення для вирішення актуальних завдань сучасної психологічної науки і практики.

Наукова праця Кульчицького Володимира Руслановича має високий рівень психологічної обґрунтованості сформульованих у ній положень, висновків і практичних рекомендацій, вирізняється внутрішньою логічною узгодженістю, концептуальною цілісністю та методичною вивіреністю. Робота характеризується чіткою дослідницькою стратегією, яка послідовно розгортається від теоретичного осмислення та методологічного обґрунтування проблеми становлення християнської моральності студентської молоді до її емпіричної перевірки та практичної реалізації в межах авторської програми психологічного розвитку, що забезпечує належний рівень достовірності отриманих результатів.

Важливо підкреслити, що емпіричне дослідження реалізовано на матеріалі достатньо широкої та структурно диференційованої вибірки респондентів, яка охоплює здобувачів вищої освіти різних спеціальностей та закладів вищої освіти. Організація вибірки сприяла підвищенню надійності, репрезентативності та валідності отриманих результатів, а також дала змогу врахувати особливості впливу освітнього середовища, професійної спрямованості, релігійної

ідентичності, ціннісних орієнтацій та особистісних характеристик на процес становлення християнської моральності студентської молоді.

Одержані результати мають не лише теоретичну, а й практичну цінність, оскільки розроблені автором психодіагностичний інструментарій та програма розвитку християнської моральності можуть бути використані у діяльності психологічних служб закладів вищої освіти, у практиці психологічного консультування, виховній роботі зі студентською молоддю, а також у реалізації духовно-просвітницьких та морально-ціннісних програм розвитку особистості.

Актуальність, новизна, обґрунтованість основних наукових положень, висновків і рекомендацій проведеного дослідження та його значимість для психологічної науки та практики підтверджує, що кваліфікаційна робота відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (із змінами від 03.05.2024 р. № 507), а відтак може розглядатися на засіданні структурного підрозділу щодо її подальшого захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія.

4. ВИСТУПИЛИ:

1. Доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету Шандрук С.К. (рецензент), який зазначив, що проблема становлення християнської моральності студентської молоді є актуальною для сучасної психологічної науки та практики в умовах трансформації суспільних цінностей, посилення соціальних викликів і зростання потреби у формуванні морально зрілої особистості. Студентський вік є важливим періодом становлення світоглядних орієнтирів, моральної свідомості, духовно-ціннісної сфери та особистісної відповідальності, що зумовлює необхідність поглибленого

психологічного вивчення чинників і механізмів розвитку християнської моральності молоді.

Рецензент відзначив, що автором здійснено ґрунтовний теоретичний аналіз проблеми, визначено психологічні особливості, чинники та механізми становлення християнської моральності студентської молоді, емпірично досліджено взаємозв'язки між моральною рефлексією, емпатією, релігійною ідентичністю, моральною саморегуляцією та рівнем сформованості християнської моральності. Особливу увагу було звернуто на розроблення структурно-функціональної моделі становлення християнської моральності та авторської програми її психологічного розвитку.

Крім того, основні висновки та рекомендації кваліфікаційного дослідження слушно оцінено як науково обґрунтовану теоретико-прикладну працю з актуальної проблематики психології особистості та морального розвитку молоді.

Якісні характеристики роботи свідчать про її відповідність спеціальності 053 Психологія, вимогам Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до кваліфікаційних наукових праць такого рівня.

2. Доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету Фурман О. Є. (рецензент), яка у своєму виступі акцентувала увагу на тому, що тематика, зміст, завдання, теоретична та практична значущість дисертаційної роботи «Психологічні особливості становлення християнської моральності студентської молоді» презентують актуальний напрям сучасних психологічних досліджень, пов'язаний із вивченням морально-ціннісної сфери особистості, психологічних механізмів морального розвитку та духовного становлення молоді в умовах сучасних суспільних викликів.

У роботі здійснено комплексний теоретичний аналіз проблеми християнської моральності як психологічного феномена, визначено її структурні компоненти, психологічні чинники та механізми становлення у студентському віці. Автором обґрунтовано структурно-функціональну модель становлення

християнської моральності студентської молоді, яка відображає взаємозв'язки між релігійною ідентичністю, моральною рефлексією, емпатією, духовно-моральними цінностями та моральною саморегуляцією особистості.

Окрім того, у поданій дисертації належним чином аргументовано вибір психодіагностичного інструментарію, що забезпечив комплексне дослідження рівня сформованості християнської моральності студентської молоді та її психологічних детермінант. Важливим науковим результатом дослідження є розроблення та апробація авторської програми розвитку християнської моральності студентської молоді, ефективність якої підтверджено результатами формувального експерименту та статистичної обробки емпіричних даних.

Отже, проблематика та зміст дисертації становлять актуальну наукову проблему сучасної психології особистості та морального розвитку молоді. Кількість наукових публікацій за темою дослідження є достатньою для висвітлення основних результатів роботи та відповідає встановленим вимогам.

Висновуємо, що подана кваліфікаційна робота за своїм науковим рівнем, актуальністю, теоретичною та практичною значущістю, отриманими результатами дослідження та сформульованими висновками відповідає вимогам, що ставляться до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія, а її автора можна рекомендувати до розгляду роботи у разовій спеціалізованій вченій раді.

3. Доктор психологічних наук, завідувач кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету Гірняк А.Н. (рецензент), який у своєму виступі зазначив, що проблема становлення християнської моральності студентської молоді є надзвичайно актуальною в умовах сучасних суспільних трансформацій, ціннісної невизначеності та зростання потреби у формуванні морально зрілої, відповідальної особистості. Християнська моральність розглядається автором як складне інтегральне психологічне утворення, що поєднує моральну свідомість, духовно-ціннісні орієнтації, емпатію, моральну рефлексію та здатність до моральної саморегуляції.

Рецензент підкреслив, що в роботі ґрунтовно обґрунтовано психологічні чинники становлення християнської моральності студентської молоді, визначено роль релігійної ідентичності, моральної рефлексії, емпатії та духовно-моральних цінностей у процесі особистісного розвитку здобувачів вищої освіти. Важливим здобутком дослідження є розроблення структурно-функціональної моделі становлення християнської моральності та авторської програми її психологічного розвитку, ефективність якої підтверджено результатами формувального експерименту.

Особливу увагу було звернуто на те, що дисертаційне дослідження поєднує належний рівень теоретичного аналізу з якісною емпіричною перевіркою висунутих положень, а отримані результати мають вагоме значення для подальшого розвитку психології особистості, психології морального розвитку та практики психологічного супроводу студентської молоді.

Виконана робота відповідає спеціальності 053 Психологія, вимогам Міністерства освіти і науки України та критеріям Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Тому наявні вагомні підстави рекомендувати її до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді.

4. Кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету Бригадир М.Б. (рецензент), яка відзначила, що запропонована автором структурно-функціональна модель становлення християнської моральності студентської молоді є концептуально цілісною та психологічно обґрунтованою. Розроблена модель відображає становлення християнської моральності як поетапний процес особистісного розвитку, що охоплює мотиваційний, рефлексивний, ціннісний та поведінковий етапи, а також розкриває взаємозв'язки між релігійною ідентичністю, моральною рефлексією, емпатією, духовно-моральними цінностями та моральною саморегуляцією особистості.

Рецензент підкреслила, що запропонована модель дозволяє комплексно пояснити психологічні механізми становлення християнської моральності студентської молоді та розкрити роль внутрішніх особистісних ресурсів у

формуванні моральної свідомості, відповідальності, гуманістичної спрямованості та здатності до морального вибору. У роботі переконливо доведено, що ефективність морального розвитку студентів визначається не лише рівнем засвоєння моральних норм і цінностей, а й розвитком моральної рефлексії, емпатії, духовної самосвідомості та здатності до моральної саморегуляції.

Особливу увагу було звернуто на результати формувального експерименту, які підтвердили ефективність розробленої автором програми розвитку християнської моральності студентської молоді. Отримані емпіричні дані свідчать про позитивну динаміку показників моральної рефлексії, емпатії, релігійної ідентичності, моральної саморегуляції та загального рівня сформованості християнської моральності.

За науковим рівнем, актуальністю, теоретичною та практичною значущістю, отриманими результатами дослідження та сформульованими висновками кваліфікаційна робота Кульчицького В. Р. відповідає встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія та може бути рекомендована до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді.

В обговоренні дисертації також взяли участь доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук Ятищук А.А., старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук Притула О.А., доцент кафедри психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент Шаюк О.Я., викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії Дикий Я.О., викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії Лазарук А.Ф., старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії Крижановська А.В.

У своїх виступах члени фахового семінару кафедри зазначили, що кваліфікаційна робота Кульчицького В. Р. «Психологічні особливості становлення християнської моральності студентської молоді», є винятково актуальною, вирізняється належним рівнем наукової новизни, обґрунтованістю

висновків і пропозицій. Наукові досягнення здобувача опубліковані у фахових виданнях та апробовані на науково-практичних конференціях.

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні

УХВАЛИЛИ:

1. Прийняти висновок щодо кваліфікаційної роботи Кульчицького Володимира Руслановича на тему: «Психологічні особливості становлення християнської моральності студентської молоді» як такої, що відповідає вимогам, які заявлені до дисертації.

2. Пропонувати вченій раді Західноукраїнського національного університету прийняти висновок фахового семінару та затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради із захисту кваліфікаційної роботи Кульчицького Володимира Руслановича.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кульчицького Володимира Руслановича, поданої на здобуття ступеня доктора філософії на тему «Психологічні особливості становлення християнської моральності студентської молоді»

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету

В умовах сучасних суспільних трансформацій, пов'язаних із переосмисленням ціннісних орієнтирів, посиленням процесів секуляризації, глобалізаційними викликами, воєнними подіями та кризою традиційних моральних норм, особливої актуальності набуває проблема духовно-морального розвитку молодого покоління. Студентський вік є важливим етапом особистісного становлення, у межах якого активно формуються світоглядні переконання, моральна свідомість, система життєвих цінностей, соціальна відповідальність та здатність до усвідомленого морального вибору.

Науково-історична своєчасність дослідження Кульчицького В.Р. визначається необхідністю поглибленого психологічного вивчення чинників і механізмів становлення християнської моральності студентської молоді в умовах сучасного соціокультурного середовища. Зростання морально-ціннісної невизначеності, поширення релятивістських підходів до моральних норм, вплив інформаційного простору та соціальних мереж на формування світогляду молоді актуалізують потребу у пошуку ефективних психологічних засобів розвитку духовно-моральної сфери особистості.

Соціальна значущість проблеми посилюється тим, що саме християнська моральність як система духовно-моральних цінностей, заснована на принципах любові, милосердя, відповідальності, справедливості, поваги до людської гідності та служіння ближньому, виступає важливим чинником гармонійного особистісного розвитку, моральної самореалізації та соціальної зрілості молодої людини. Водночас у сучасній психологічній науці недостатньо дослідженими

залишаються психологічні особливості становлення християнської моральності у студентському віці, її структурні компоненти, психологічні детермінанти та механізми розвитку.

Зазначене зумовило вибір теми дисертаційного дослідження: «Психологічні особливості становлення християнської моральності студентської молоді», у межах якого здійснюється комплексне вивчення психологічних чинників, механізмів та закономірностей морального розвитку особистості, а також обґрунтовується система психологічних умов і засобів розвитку християнської моральності у студентської молоді. З огляду на це тема дослідження є актуальною, суспільно значущою та своєчасною як для психологічної науки, так і для практики психологічного супроводу молоді.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до напрямку науково-дослідної роботи кафедри психології та соціальної роботи та є складовою комплексної теми: «Психосоціальне деталювання суспільних та особистісних подій як технологія мислевчинання» (державний реєстраційний номер 012U104568; розділ «Філософсько-психологічне обґрунтування деталі та деталювання у соціогуманітаристиці і суспільній практиці»).

Тему кваліфікаційної роботи затверджено на засіданні вченої ради Західноукраїнського національного університету 07.10.2022 року, протокол № 3.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та емпіричному дослідженні психологічних особливостей становлення християнської моральності студентської молоді, а також у розробленні й апробації програми її психологічного розвитку.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання дослідження**:

1. Здійснити теоретичний аналіз психологічних підходів до вивчення моральності та духовно-морального розвитку особистості.
2. Уточнити психологічний зміст і структуру поняття «християнська моральність».
3. Визначити психологічні чинники та механізми становлення християнської моральності студентської молоді.

4. Емпірично дослідити особливості взаємозв'язку християнської моральності з емпатією, рефлексивністю, релігійною ідентичністю та моральною саморегуляцією.

5. Розробити структурно-функціональну модель становлення християнської моральності студентської молоді.

6. Створити та апробувати програму розвитку християнської моральності студентської молоді.

7. Оцінити ефективність запропонованої програми шляхом формувального експерименту.

Для реалізації мети та завдань дослідження було використано комплекс взаємодоповнювальних теоретичних, емпіричних і статистичних **методів: теоретичні** – аналіз, синтез, порівняння та узагальнення наукової літератури; систематизація та класифікація наукових підходів; структурно-функціональний аналіз; інтерпретаційний метод; *емпіричні* – психодіагностичне тестування щодо вивчення рівня сформованості християнської моральності та її психологічних чинників; анкетування; авторська методика «Рівень сформованості християнської моральності» з метою комплексного дослідження когнітивного, ціннісно-мотиваційного, поведінкового та рефлексивного компонентів християнської моральності; методи математичної статистики.

Об'єкт дослідження – християнська моральність студентської молоді.

Предмет дослідження – психологічні особливості, чинники та механізми становлення християнської моральності студентської молоді.

УХВАЛИЛИ:

1. Пропонувати Вченій раді університету такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради призначити:

- **доктора психологічних наук, професора Шандрука Сергія Костянтиновича**, професора кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

Рецензентами:

- **доктора психологічних наук, професора Гірняка Андрія Несторовича**, завідувача кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

- **доктора психологічних наук, професора Фурман Оксану Євстахіївну**, професора кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

Опонентами:

- **доктора психологічних наук, професора Паламарчук Ольгу Миколаївну**, завідувача кафедри психології та соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

- **доктора психологічних наук, професора Савелюк Наталію Миколаївну**, професора кафедри психології Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

3. Рекомендувати разовій спеціалізованій вченій раді прийняти кваліфікаційну роботу Кульчицького Володимира Руслановича на тему «Психологічні особливості становлення християнської моральності студентської молоді».

Головуюча на засіданні,
кандидат психологічних наук,
доцент, доцент кафедри психології
та соціальної роботи

Тетяна НАДВИНИЧНА